

Nu există soluții absolute și drumuri reversibile

Trebuie să învățăm să fim responsabili

Sala Mare a Primăriei Oradea a găzduit miercuri, de la ora 18.00, conferința „Lecțiile amare ale democrației” susținută de filosoful Mihai Maci. Deși nu a fost foarte multă lume, atmosfera a fost destinsă iar discuțiile s-au întins pe parcursul a mai mult de o oră, după finalizarea prelegerii.

Pași mici dar importanți în ceea ce se dorește a se dezvolta la Oradea. „Lecțiile amare ale democrației” nu au fost chiar atât de amare pentru că, printre cei prezenți, a fost și decanul Ioan Horga care a spus că Oradea este dovada clară că lucrurile se pot mișca într-o direcție bună, dacă există voință, viziune și o comunitate puternică.

Mihai Maci a pornit în prelegerea lui, așa cum obișnuiesc filosofii, de la a pune întrebările potrivite, în acest caz: unde ne aflăm, ce am făcut până aici, ce mai avem de făcut?

„Dacă reușim să ne răspundem la aceste întrebări, vom obține un sens al prezentului. Cu cât privim mai lucid trecutul, cu atât ne putem configura mai bine viitorul. Ce s-a schimbat în România odată cu Revoluția? Ne închipuim atunci că schimbarea este o lume pe dos, că tot ce nu aveam vom avea. Ne doream mâncare, televizor, cărți, libertate, democrație. În câteva luni le-am primit pe toate. Ce era de făcut apoi? Nu ne-am trezit într-o lume perfectă așa cum visam. Eram aceiași. Structura lumii și a noastră, cea interioară, era aceeași. Nu evenimentul este important, ci modul cum ni-l asumăm iar în ce a urmat după, au fost mai multe elemente de continuitate (n.r. „reflexele” de pe vremea lui Ceaușescu) decât de ruptură. Victimele unui regim totalitar sunt cei care suferă direct, trimiși în închisori, uciși, dați afară din case etc. Ei sunt întotdeauna mai puțini. Marea

Dezbaterea a durat mai mult de o oră

masă din România era formată din profitori de pe urma comunismului, în general cei de la vârf și cei de la bază, care au primit mai puțin și ar fi vrut și ei mai mult. Frustrați. Aceștia sunt cei care au făcut Revoluția și ei sunt perdanții ei. Sunt pensionarii de astăzi”, a spus Maci, care a subliniat că analiza, cu o bibliografie solidă la bază, nu este una care să pună într-o lumină peiorativă anumite persoane sau categorii de persoane, ci una care să privească sincer și lucid fenomenul.

„Exemplele pornite de jos, pot aduce normalitate”

După prima urbanizare, cea în care mulți dintre cei care locuiau la sate și comune s-au mutat la orașe, stopată de Ceaușescu prin celebrele „bulletine de oraș”, a urmat o a doua urbanizare.

„Burghezia, cei care au trăit la oraș, s-a considerat, pe bună dreptate, încercuită și asediată. Fiind o urbanizare masivă, cei care au venit de la sate și-au impus regulile lor. Aici ar fi mult de analizat dar cred că un fenomen relevant sunt manelele. Ele sunt axate pe bucuria de a câștiga bani, de a-i cheltui și de a te bucura de acest proces. Gustul public s-a axat pe con-

sumerism, iar materialismul a devenit mult mai puternic în societatea de după revoluție. Această urbanizare masivă a făcut ca orașele să devină neîncăpătoare, așa că emigrarea a devenit a doua urbanizare. În tot acest context, administrația și-a păstrat tradiția moștenită de pe vremea lui Cuza.

Din cauza schimbărilor numeroase de guverne, administrația a devenit tot mai stufoasă, fiind aduși noi oameni la fiecare astfel de schimbare. În acest fel, nimeni nu mai știa exact ce avea de făcut. Răspunderea funcționarilor era față de șefi, nu față de oameni, pentru că de șefi depindea toată existența lor. Răspunderea era la bază, la cei de jos, iar beneficiile la vârful piramidei. Timp de 15 ani, nu s-a făcut aproape nimic în România. Din 2005 au intrat fondurile de preaderare și atunci au început să se mai miște puțin lucrurile”, a spus Mihai Maci care a subliniat că la următoarele conferințe, probabil la începutul anului universitar, își propune să abordeze alte teme complementare precum: dezvoltarea infrastructurii, a instituțiilor, a legislației și a oamenilor. Prezent la întâlnire, rectorul Ioan Horga a spus că el are o viziune mai optimistă și crede că, în timp, lucrurile

se vor schimba în bine. „La Oradea lucrurile se mișcă, instituțiile sunt funcționale. Dacă ai cetățeni și lideri politici responsabili lucrurile pot merge într-o direcție bună. Astfel de exemple, pornite de jos, pot aduce acea normalitate pe care ne-o dorim în România. Cu cât vor fi mai multe astfel de normalități, cu atât mai repede se vor schimba lucrurile. Și Oradea nu este singurul exemplu de acest fel”, a spus Horga.

Conferința s-a încheiat cu un citat de Simone Weil „Credința începe acolo unde se termină iluziile”, completat de Mihai Maci: „După aproape 30 de ani, ar trebui să terminăm cu iluziile”. Absolvent al Facultății de Istorie și Filosofie din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Mihai Maci este în prezent lector universitar doctor la Universitatea din Oradea, consilier local și colaborator al platformei de analiză Contributors. S-a remarcat prin analize lucide și acide la adresa sistemului de Educație, pe care le-a adunat în lucrarea „Anatomia unei imposturi. O școală incapabilă să învețe”, cu care a câștigat, în 2016, premiul „Matei Brâncoveanu” pentru Științe Socio-Umane al Fundației Alexandrion.

■ Vasilică ICHIM

A XLI-a ediție, pe scena Filarmonicii

Mândru-i Cântecu-n Bihor

Vineri, 8 iunie, de la ora 15.00, la Filarmonica de Stat, va debuta cea de-a XLI-a ediție a festivalului-concurs județean de interpretare a cântecului popular „Mândru-i cântecu-n Bihor”.

Festivalul își propune să contribuie la descoperirea și promovarea celor mai valoroși tineri interpreți de muzică populară din județul Bihor și la valorificarea cântecului și por-

tului popular bihorean.

Începând cu anul 2011, Marele premiu al festivalului-concurs „Mândru-i cântecu-n Bihor” poartă numele mării interprete de muzică populară bihoreană Elisabeta Pavel, iar premiul special al juriului pentru cântecul doinit (fără acompaniament) poartă numele unei alte interprete de mare valoare a cântecului bihorean, Florica Ungur. Aprecierea concurenților va fi făcută de

un juriu alcătuit din specialiști, precum: Oana Lianu - președintele juriului, Cornel Borza, Leontin Ciucur și Sorin Miescu. Acompaniamentul va fi asigurat de Orchestra Ansamblului Artistic Profesionist Crișana, dirijor Adrian Miescu, iar prezentarea festivalului, de către Andrada Oros. Programul festivalului concurs: vineri 8 iunie, ora 15.00, Filarmonica de Stat Oradea - festivitatea de deschidere; spec-

tacol-concurs cu concurenții înscriși la festival; spectacol cu laureați din edițiile anterioare; festivitate de premiere. Intrarea va fi liberă.

Evenimentul este organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bihor și cu sprijinul CJ Bihor, al Teatrului „Regina Maria” și al Filarmonicii de Stat din Oradea.

■ A.C.

Universitate emerită

urmare din pagina 1

Este vorba despre teza de doctorat a primului profesor de literatura română de la Institutul pedagogic din Oradea, înființat cu 55 de ani în urmă, Zaharia Macovei, *Problema unității tuturor românilor și gândirea franceză (1845-1918)*, tradusă din limba franceză de doctoranda noastră Simona Ienciu. Editura Minerva, după cum ne-a comunicat, este încântată de oportunitatea de a tipări această carte. Lansarea va avea loc la 18 septembrie în incinta primitoare a Facultății de Litere. Dar cine este acest mare Necunoscut pe care aveam obligația să-l scoatem la lumina lumii și a tiparului? În monumentală *Istorie a literaturii române* din 1941, G. Călinescu îl consemnează pe Zaharia Macovei, sub pseudonimul E. Ar. Zaharia, cu șapte volume de poezii. În 1998, împreună cu colegul meu Ioan Derșidan, am alcătuit o antologie de poezii din volumele publicate și inedite ale lui Zaharia Macovei, sub titlul *Alborada*, cu o prefață de Mircea Zăciu. Zaharia Macovei și-a făcut doctoratul la Sorbona cu o teză, după cum am mai spus, despre *Problema unității tuturor românilor și gândirea franceză (1845-1918)*, sub îndrumarea lui Nicolae Iorga. În 1940, în plin război mondial, de fascizare a Europei și de mari dispute naționaliste, Zaharia Macovei se întoarce în țară să-și susțină teza. O colegă din Mexic îi propune să o însoțească în America Latină (Zaharia Macovei cunoștea perfect și limba spaniolă), la nevoie, chiar de conveniență, să se căsătorească. Dar a preferat să revină acasă. În noiembrie 1940, Iorga este asasinat. Zaharia Macovei intră într-o panică, frică, precauție care nu-l va părăsi toată viața, mai ales că, puțin înainte de instalarea regimului comunist, publicase o odă dedicată lui Ion Antonescu. Teza de doctorat și-o ascunde sub saltea și a purtat-o cu Domnia sa aproape până la moarte, când mi-a oferit-o mie. Era în vara anului 1997 când, împreună cu nepotul Dan Macovei, l-am internat la Căminul spital de pe strada Azilului, nr. 1, Sibiu. Înainte de a sosi taxiul, s-a sculat din pat, a ridicat salteaua, a scos manuscrisul și mi-a spus: „Domnule Magheru, aceasta este teza mea de doctorat, îndrumată de Iorga. Faceți ce vreți cu ea!”. Și-am făcut ce trebuie. Am dăruit-o cititorului român de sărbătoarea Centenarului Marii Uniri. Pentru noi, pentru unitatea națională a românilor, această lucrare prezintă o importanță deosebită, măgulitoare. Scriitori ca V. Hugo, Lamartine, chiar Napoleon al III-lea, mari istorici ca Jules Michelet, Edgar Quinet nu conțineau să ne numească „frații noștri latini”. Într-una dintre numeroasele vizite pe care i le-am făcut la Căminul spital din Sibiu, directorul Azilului mi-a mărturisit că Prințul Charles al Marii Britanii, care sponsorizase substanțial și vizitase instituția spitalicească, i-ar fi spus că n-a mai întâlnit până atunci un străin care să vorbească atât de bine limba franceză ca Zaharia Macovei.

Zaharia Macovei mi-a fost și mie profesor de literatură română la Liceul pedagogic, apoi ca asistent am condus seminariile cursului Dumnealui de literatură română de la Titu Maiorescu la Eugen Barbu. Datorez „bunului și dedicatului meu profesor Zaharia Macovei” cum îl numea și profesorul și criticul literar Mircea Zăciu, care i-a fost elev la liceul „Emanoil Gojdu”, inițierea mea în literatura română clasică, modernă și contemporană. Omul Zaharia Macovei a fost, cum se exprima Seneca, într-o perioadă dificilă de impunere a creștinismului, un lucru sfânt pentru oameni (*homo res sacra homini*). Influența modelatoare a multora dintre profesorii mei mi-a inoculat o revelație cu valoare de axiomă, maximă, aforism sau precept: Nu există în viață un noroc mai mare decât să te poți lăuda cu părinții și profesorii tăi. Unii au avut sau n-au avut acest noroc, deși norocul adesea și-l faci singur.

■ (Va urma)